

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON KIELIPOLITIikka

Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 22.4.2015.

SISÄLTÖ

Kielipolitiikka yliopiston kansainvälisyyden tukena ja vauhdittajana.....	1
1 Yliopisto työympäristönä	3
2 Yliopisto opiskeluympäristönä	4
3 Yliopisto yhteiskunnallisena vaikuttajana	5
4 Seuranta.....	6

KIELIPOLITIikka YLIOPISTON KANSAINVÄLISYYDEN TUKENA JA VAUHDITTAJANA

Jyväskylän yliopisto on perinteiltään vahvasti suomenkielinen, mutta monikielinen ja -kulttuurinen akateeminen yhteisö. Vuonna 2015 yliopistossa työskentelee ja opiskelee yli sadan eri kansalaisuuden edustajia. Yhteiskunnan moninaisuus näkyy selvästi myös yliopiston arjessa, jossa monikielisyys ja -kulttuurisuus ovat resursseja, joita arvostetaan ja hyödynnetään tavoitteellisesti läpi yliopistoyhteisön.

Jyväskylän yliopisto on vuoteen 2030 ulottuvassa visiossaan kansainvälisesti tunnettu monialainen tiedeyliopisto. Strategiansa mukaan yliopisto tekee kansainvälisesti korkeatasoista ja vaikuttavaa tutkimusta, ja osallistuu maailmanlaajuisten ongelmien ratkaisemiseen. Yliopisto on kansallisesti sekä kansainvälisesti houkutteleva työ- ja opiskelupaikka, jonka kansainvälinen kampus tukee opiskelijoiden opiskelumotivaatiota ja antaa heille valmiudet toimia monikulttuurisessa ympäristössä. Yliopiston kilpailukyky perustuu parhaiden opiskelijoiden rekrytointiin, tutkimuksen ja opetuksen synergiaan, henkilöstön pedagogiseen osaamiseen sekä laadukaisiin ja työllistävyyttä edistäviin tutkimuksiin. Yliopiston henkilöstön rekrytointikäytännöt ovat tehokkaita ja edistävät yliopiston kansainvälistymistä sekä ulkomaisen henkilökunnan kiinnittymistä suomalaiseen yhteisöön. Yliopisto myös edistää opiskelijoidensa ja henkilökuntansa aktiivista ja suunnitelmallista kansainvälistymistä.

Jyväskylän yliopiston kielipolitiikan lähtökohtana on näkemys kielestä viestinnällisenä kompetenssina. Kielellä rakennetaan ja välitetään tietoa, vaikutetaan ja vakuutetaan. Kieli on erottamaton osa tutkimusta, koulutusta ja yhteiskunnallista vuorovaikutusta. Jokainen opettaja, tutkija ja asiantuntija ylläpitää, kehittää ja opettaa oman tieteenalansa sisältöjen lisäksi myös alansa kieltä ja viestintää.

Kielipolitiikka edistää dynaamista monikielisyyttä, kykyä reagoida joustavasti ja nopeasti viestinnällisiin tilanteisiin, valmiutta käyttää osittaistakin kielitaitoa sekä avarakatseisuutta ja positiivista asennetta eri kieliä ja erilaista kielenkäyttöä kohtaan. Moderniin monikielisyyteen kuuluu kielten luonteva ja joustava rinnakkaiskäyttö erilaisissa viestinnällisissä tilanteissa. Eri tilanteissa voidaan käyttää useita läsnäolijoille luontevia kieliä ja kaikkia kieliä ei tarvitse osata samantasoisesti. Mahdollisuus käyttää eri kieliä lisää tasavertaisen osallistumisen mahdollisuutta ja sujuvoittaa viestintää.

Jyväskylän yliopiston kielipolitiikka ennakoi monikielisen ja monikulttuurisen sekä kansainvälistyneen yhteiskunnan yliopistolle asettamia haasteita. Kielipolitiikka täsmentää yliopiston strategisia tavoitteita ja tukee yliopistoa tavoitteiden saavuttamisessa. Kielipolitiikassa määritellään koko yliopistoyhteisöä koskevat yleiset kieliperiaatteet. Yksiköt rakentavat omat toimintatapansa tälle perustalle tieteenalojen ja toiminnan luonteen mukaisesti.

Kielipolitiikan toteutuminen edellyttää koko yliopistoyhteisön sitoutumista. Erityinen vastuu on yliopiston ja yksiköiden johdolla sekä esimiehillä, jotka omalla toiminnallaan ja esimerkillään tuovat kielipolitiikan osaksi yliopiston arkea.

Jyväskylän yliopiston kielipolitiikkaa ohjaavat ensisijaisesti henkilöstön, opiskelijoiden ja yhteiskunnan tarpeet. Kielipolitiikka on jaettu kolmeen osa-alueeseen:

1. yliopisto työympäristönä
2. yliopisto opiskeluympäristönä
3. yliopisto yhteiskunnallisena vaikuttajana

Jyväskylän yliopiston opetus-, tutkinto- ja hallintokieli on yliopistolain (558/2009) mukaisesti suomi, mutta yliopiston omalla päätöksellä tutkimuksessa ja opetuksessa sekä opintosuorituksissa voidaan käyttää myös muita kieliä. Hallintoasioissa jokaisella on yliopistolain mukaisesti oikeus omassa asiassaan käyttää suomea tai ruotsia. Jyväskylän yliopiston työkielet ovat suomi ja englanti, joiden lisäksi tiedekunnat ja laitokset käyttävät muita toimintansa kannalta keskeisiä ja tarpeellisia kieliä.

1 YLIOPISTO TYÖYMPÄRISTÖNÄ

Kansainvälisesti korkeatasoinen ja vaikuttava tutkimus sekä laadukas koulutus monikielisessä ja -kulttuurisessa akateemisessa yhteisössä edellyttävät yliopiston henkilökunnalta monipuolisia kieli-, kulttuuri- ja viestintätaitoja sekä kansainvälisiä valmiuksia. Rekrytoinnissa hakijoilta edellytetään näitä taitoja ja yliopistolta puolestaan näiden taitojen suunnitelmallista ja jatkuvaa ohjaamista ja työtehtävien mukaista kehittämistä.

Dynaamisen monikielisen työympäristön kehittämisellä on merkittävä rooli erityisesti ulkomaisen henkilökunnan kiinnittymisessä yliopistoyhteisöön. Tällainen työympäristö rakentuu dialogisesta, joustavasta ja esteettömästä vuorovaikutuksesta, jossa kaikki osallistujat ovat viestinnällisesti tasa-arvoisessa asemassa, ja heillä on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa keskusteluun sekä asioiden valmisteluun. Ulkomaisen henkilökunnan suomen kielen osaamista edistetään toimenpideohjelmassa esitetyllä tavalla.

Kielipolitiikan tavoitteet:

- Henkilöstö työskentelee ammattitaitoisesti ja osaamistaan jatkuvasti kehittäen yliopiston kansainvälisessä, monikielisessä ja -kulttuurisessa työyhteisössä.
- Tasavertainen ja esteetön viestintä on jokaisen Jyväskylän yliopiston työyhteisön jäsenen oikeus ja velvollisuus.

2 YLIOPISTO OPISKELUYMPÄRISTÖNÄ

Yhteiskunta edellyttää valmistuneilta opiskelijoilta hyvää, tutkintotasolta toiselle progressiivisesti kehittyntä sekä oman alan tehtävissä, kansainvälisessä toiminnassa ja yhteistyössä relevanttia viestintä- ja kielitaitoa. Opiskelussa tieto, osaaminen ja asiantuntijuus rakentuvat tieteenalakohtaisesti kielen ja viestinnän kautta. Yliopisto ohjaa ja luo edellytyksiä opiskelijoiden tieteenalakohtaisen kielitaidon sekä monikielisen ja -kulttuurisen osaamisen kehittämiseen. Tähän kuuluvat sekä suomen kielen ja kulttuurin vaaliminen että toisen kotimaisen kielen, englannin kielen ja vieraiden kielten viestintätaitojen monipuolistaminen sekä kulttuuritietoisuuden ja -osaamisen kehittäminen. Näin toimiessaan yliopisto parantaa myös omaa kansainvälistä näkyvyyttään, opiskeluympäristönsä houkuttelevuutta sekä opiskelijoidensa työelämävalmiuksia ja sosiaalista integraatiota.

Kielipolitiikan tavoitteet:

- Yliopistosta valmistuvilla eri alojen asiantuntijoilla on työelämän edellyttämä monipuolinen ja tieteenalarelevantti kieli-, viestintä- ja kansainvälistymisosaaminen.
- Yliopiston suomenkielisessä opetuksessa vaalitaan hyvää suomen kieltä ja edistetään opiskelijoiden monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Erityistä huomiota kiinnitetään sekä suulliseen että kirjalliseen tiedeviestintään.
- Yliopiston englanninkielinen koulutus on korkealaatuista ja kansainvälisesti vetovoimaista.
- Yliopisto monikielisenä ja -kulttuurisena toimintaympäristönä ja -yhteisönä on opetuksen resurssi, jota hyödynnetään tavoitteellisesti.

3 YLIOPISTO YHTEISKUNNALLISENA VAIKUTTAJANA

Osallistuminen kansallisten ja maailmanlaajuisten ongelmien ratkaisemiseen edellyttää yliopistolta tutkimustiedon, osaamisen ja asiantuntemuksen välittämistä yhteiskunnan käyttöön. Tämä edellyttää eri alojen asiantuntijoiden monipuolista kouluttamista ja rekrytoimista sekä heidän valmentamistaan ja kannustamistaan elinikäiseen oppimiseen, tieteelliseen julkaisuutoimintaan, tiedeviestintään, julkiseen keskusteluun ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Yliopisto osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja saattaa tutkimuksensa avoimesti yhteiskunnan hyödynnettäväksi niin kotimaassa kuin globaalistikin.

Kielipolitiikan tavoitteet:

- Yliopisto kouluttaa asiantuntijoita, jotka hallitsevat oman tieteenalansa kielen erityispiirteet ja osaavat viestiä asiantuntevasti ja vakuuttavasti sekä oman alansa sisällä että ulkopuolisille kohderyhmille ja suurelle yleisölle.
- Yliopiston tieteellinen julkaiseminen, sekä suomeksi että muilla kielillä, on paitsi tieteellisesti myös kieleltään korkealaatuista.
- Yliopisto tukee suomen kielen kehittymistä tieteen kielenä.

4 SEURANTA

Kielipolitiikan hyväksyy yliopiston hallitus ja toimenpideohjelman rehtori. Rehtorin nimittämä kielipoliittinen toimikunta vastaa yliopiston kielipolitiikan ja sen toimenpideohjelman päivittämisestä sekä edistää, seuraa ja arvioi kielipolitiikan ja sen toimenpideohjelman toteutumista. Toimikunta hyödyntää työssään Jyväskylän yliopistossa tehtävää kielen, kielipolitiikan, viestinnän ja kulttuurin tutkimusta sekä käyttää kansainvälisesti tunnustettuja ja tutkimuspohjaisia indikaattoreita. Vuodesta 2016 alkaen kielipolitiikan toteutumista seurataan osana johdon katselmusta.